

таких, потребують реалізації анонімності не залежно від середовища: онлайн чи офлайн. Саме тому, погоджуючись з думкою Д. Маріц, зазначимо, що виключення в питанні заборони анонімності має стосуватись сфери авторського права, медицини, благодійності, договірних відносин з умовами анонімності, кримінального судочинства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Ю.С. Разметаєва. Формування новітніх прав людини під впливом ІТ. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://aphd.ua/publication-567/>
3. В.А. Серьогін. Право на анонімність як елемент прайвесі. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7216/1/Серьогін%20В.А.%20Право%20на%20анонімність%20як%20елемент%20прайвесі.pdf>
4. Проект Закону «Про телекомунікації». Електронний ресурс. – Режим доступу: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66311
5. ООН визнала анонімність в Інтернеті правом людини. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://imi.org.ua/news/oon-priznala-anonimnist-v-interneti-pravom-lyudini-i12369>
6. М.Маріц. Право на анонімність як невід'ємне право людини. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/2/30.pdf>

Ключові слова: право на анонімність, індивідуалізація, цифрова компетентність, цифрова особистість, неабсолютне право.

Keywords: right to anonymity, individualization, digital competence, a digital personality, an absolute right.

*Воротинцева Інна Валеріївна,
аспірантка кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОBOB'ЯЗKOBICЬ ЗДІЙCHEHHЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРАТОРА НОТАРІУСОМ ПІД ЧАС НОТАРІАЛЬНОГО ПОCВІЧЕННЯ ДЕЯКИХ ПPABOЧИНІВ

2 листопада 2019 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту права власності, що передбачає посилення боротьби з рейдерством», яким зокрема, внесено зміни до законодавчих актів, що регулюють питання державної реєстрації

юридичних осіб. Метою прийняття закону в частині реєстрації суб'єктів господарювання є усунення головних юридичних прогалин, які створюють проблеми бізнес – спільноті захистити свої корпоративні права від незаконного привласнення.

Враховуючи зазначене, до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб – фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон) було внесено значну кількість змін, направлених на посилення захисту прав засновників (учасників) юридичних осіб, зокрема, під час державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу. До самих суттєвих змін можливо віднести:

1) оформлення рішень органів управління юридичної особи з обов'язковим використанням спеціальних бланків нотаріальних документів та здійснення державними реєстраторами перевірки використання спеціальних бланків нотаріальних документів, на яких викладені документи, що подаються для здійснення реєстраційних дій, за допомогою Єдиного реєстру спеціальних бланків нотаріальних документів;

2) встановлення обов'язку державним реєстратором визначати обсяг цивільної дієздатності фізичних осіб, перевіряти правоздатність та дієздатність юридичних осіб, перевіряти повноваження представника фізичної особи або юридичної особи;

3) встановлення випадків, коли державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу проводиться нотаріусом, яким вчинено відповідну нотаріальну дію, відразу після вчинення посвідчувального напису на документі або підписання документа, що ним видається.

Усі ці інструменти захисту корпоративних прав під час державної реєстрації юридичних осіб є новими для законодавства України, тому їх вивчення є дуже актуальними, але враховуючи невідкладні виклики сьогодення, зупинимо увагу на більш детальному вивченні саме питання, коли нотаріусом, як суб'єктом державної реєстрації у розумінні Закону, повинна здійснюватися державна реєстрація нотаріусом у якості державного реєстратора **відразу** після вчинення нотаріусом посвідчувального напису на документі або підписання ним документа.

Так, частиною третьою статті 4 Закону встановлені випадки, коли державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, проводиться нотаріусом, яким вчинено відповідну нотаріальну дію, відразу після вчинення посвідчувального напису на документі або підписання документа, що ним видається:

у результаті нотаріального посвідчення правочину, предметом якого є відчуження (передання) частки засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) юридичної особи;

у результаті видачі свідоцтва про право на спадщину на частку засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) юридичної особи.

При цьому, аналізуючи норми Закону зазначені вище випадки є вичерпними щодо обов'язковості здійснення відразу нотаріусом своїх функцій безпосередньо як нотаріусом, так і здійснення функцій як державного реєстратора у розумінні Закону.

Згідно норм Закону, в інших випадках, коли нотаріус не має обов'язку проводити державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу відразу – є наступні виключення:

нотаріальне посвідчення правочину, предметом якого є відчуження (передання) частки засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) **акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю;**

видача свідоцтва про право на спадщину на частку засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю;

нотаріальне посвідчення правочину, правовий наслідок якого пов'язується з настанням певної обставини;

інші випадки, передбачені статтею 4 Закону.

Таким чином, можливо дійти висновку, що у практичному житті, випадки, коли нотаріус буде зобов'язаний вчиняти одразу і нотаріальні дії і проведення реєстраційної дії не будуть поширеними. На практиці така реєстраційна дія найчастіше пов'язана з видачею свідоцтв про право на спадщину, посвідченням правочинів, предметом яких є відчуження (передання) частки засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) приватного підприємства, рідше – командитного товариства, повного товариства, колективного товариства, орендного підприємства тощо.

Варто звернути увагу, що обов'язковість нотаріального посвідчення договорів відчуження (передання) частки засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) юридичної особи законом не встановлена та може здійснюватись за бажанням сторін.

Водночас, до статті 116 Цивільного кодексу України унесено зміни, якими уточнено, що учасник господарського товариства має право відчужити

як частку, так і частину частки в статутному капіталі господарського товариства, а також встановлено, що договір відчуження майна, предметом якого є частка (її частина) у статутному (складеному) капіталі товариства, **укладається у письмовій формі.**

Таким чином, на мій погляд, це лише первинний крок обов'язкового делегування повноважень державного реєстратора безпосередньо нотаріусу та закріплення на законодавчому рівні нерозривного оформлення правочинів та їх державної реєстрації. Є зрозумілим, що законодавець поступово впроваджує такий інструмент та в залежності від його ефективності буде залежати його подальше впровадження та розповсюдження дії нерозривності.

Ключові слова: правочин, нотаріальне посвідчення, державний реєстратор, юридична особа.

Keywords: legal transaction, notary certificate, state registrar, legal entity.

*Дишкантjuk Юлія Ігорівна,
аспірант кафедри господарського права та процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

Україна однією з перших держав на пострадянському просторі, законодавчо закріпила статус і правові основи діяльності міжнародного арбітражу в трьох його основних організаційних формах: Міжнародний комерційний арбітражний суд (МКАС) і Морська арбітражна комісія (МАК) при Торгово-промисловій палаті України (ТПП) як постійно діючі арбітражні інститути і третейські суди, утворені для розгляду окремих зовнішньоекономічних спорів (ad hoc). Таким актом став прийнятий Верховною Радою України 24 лютого 1994 р. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» і Положення про МКАС і МАК як додатка до цього Закону. Відповідно до зазначених Положень, МКАС і МАК є самостійними постійно діючими арбітражними установами при ТПП України, що здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Торгово-промислова палата України затверджує лише Регламенти МКАС і МАК, порядок обчислення арбітражного збору, ставки гонорарів арбітрів та інших видатків цих установ, сприяє їхній діяльності. Тобто, МКАС та МАК – самостійні, незалежні арбітражні